

- Davis, Paul, 2008. A MEGBUNDÁZOTT VILÁGEGYETEM. Ford. Dr. Both Előd. Akkord Kiadó.
- Derrida, Jacques, 1992. Éperons. Nietzsche stílusai. Ford. Sajó Sándor. ATHENAEUM, I. kötet, 3. füzet.
- Heidegger, Martin, 1989. LÉT ÉS IDŐ. Ford. Vajda Mihály et al. Osiris.
- Hegel, Georg Wilhelm Friedrich, 1960. ELŐADÁSOK A FILOZÓFIA TÖRTÉNETÉRŐL, III. Ford. Szemere Samu. Akadémiai Kiadó.
- Kant, Immanuel, 1995. A TISZTA ÉSZ KRITIKÁJA. Ford. Kis János. Ictus Kiadó, Szeged.
- Kirk–Raven–Schofield, 1998. A PRESZÓKRATIKUS FILOZÓFUSOK. Ford. Csiszter Kálmán–Steiger Kornél. Atlantisz Könyvkiadó.
- Mesterházi Miklós, 2011. A TÖRTÉNET CSÁBÍTÁSA, AVAGY A TÖRTÉNETFILOZÓFUS JOHANN GOTTLIEB FICHTE EGY EXCESSZUSÁNAK MAGYARÁZATA, MELYEK SORÁN IDÉZTETNEK MÁS JELES GONDOLKODÓK HÓBORTOS GONDOLATAI IS. (Kézirat.)
- Nietzsche, Friedrich, 1989. A TÖRTÉNELEM HASZNÁRÓL ÉS KÁRÁRÓL. Ford. Tatár György. Akadémiai Kiadó.
- Nietzsche, Friedrich, 1997. A VIDÁM TUDOMÁNY. Ford. Romhányi Török Gábor. Holnap Kiadó.
- Nietzsche, Friedrich, 2000. ÍGY SZÓLOTT ZARATHUSTRA. Ford. Kurdi Imre. Osiris–Gond.
- Pascal, Blaise, 1983. GONDOLATOK. Ford. Pődör László. Gondolat Kiadó.
- Schopenhauer, Arthur, 1991. A VILÁG MINT AKARAT ÉS KÉPZET. Ford. Tandori Ágnes–Tandori Dezső. Európa.
- Seneca, 1980. VIGASZTALÁSOK. ERKÖLCSI LEVELEK. Ford. Kurcz Ágnes. Európa.
- Spinoza, Baruch, 1981. IFJÚKORI MŰVEK. Ford. Szemere Samu. Akadémiai Kiadó.
- Tatár György, 2011. AZ ARC ELREJTÉSE. *Holmi*, 2011. szeptember.
- Whitehead, Alfred North, 2007. A TERMÉSZET FOGALMA. Ford. Szabados Levente. Tiptex.

Iván Péter

DER HASE UND DER LÖWE

Keddre megint eltűnt egy barát. Nagy pofájú, fellengzős értelmiségi a belvárosból: nem lehetett tudni, vajon a Főmások zsoldosai időközben focilabdának nézték-e már a fejét, vagy csak raktározzák a többi ellenzékivel együtt az egyik e célra átalakított stadionban. Sem az eseményre utaló blogbejegyzés, sem egy köremail, a mobil hangpostája is kapcsolva. Nyom nélkül eltűnt. Eltűnt.

– Verschwinden – skandalta az ige német megfelelőjét a jogász nő, miközben fel-alá járkált a szűk, öregszagú konyhában. – Verschwindet, verschwand, ist verschwunden. Ismételd.

– Ferisvubidubi – motyogta bágyadtan a blogger.

– Neeem – ingatta fejét a jogász nő, tudomást sem véve a csúfolódásról –, gondolj, mondjuk, egy fair svindlerre. Ver-schwin-den.

A blogger nem gondolt egy fair svindlerre. Az Umgebung hallatán nem asszociált egy ungarbungrára, a Verkehrről az istennek sem jutott volna eszébe a fakír, az allerdings-ről Aladin. Elborzadva meredt a nyelvkönyv olvasmányának tömör szövegtestére: a szoroson egymásnak préselt, köhögtető mássalhangzószigetek kopár felületét csak a beképzelt főnevek nagy kezdőbetűi törték meg, egy-egy tohonya β. A mostoha igék

rendre a mondat végére zavarták kötőiket, a melléknevek légből kapott, monoton ragokkal aggatták tele egymást, a sok doch, denn, dann meg dass pedig úton-útfélen az ember lába alatt zörömbölt, lomtanitáskor utcára tett ásatag éjjeliedények. Verschwinden, betűzte a blogger az ádázul fenyegetőző szót, szinte már érezte is a hátán a korbács suhogását.

Egyetlenegy zenéje tetszett csak: maradni. A német már az ige kezdő bl hangkapcsolatával mintegy kiölti nyelvét az őt távozásra késztetőkre, az ei diftongussal fogat vicso- rít, az újabb bilabiális hangzóval pedig végérvényessé teszi szándékát: ich BLEIBE.

– Gyanítom, éppen Uli bácsi a legnagyobb akadály, ami köztem és a német nyelv között terpeszkedik – analizálta ellenszenvét a blogger egy hirdetőoszlop-forma fiatal teremtésnek. A bérházuk földszintjén lapuló apró internetkávézó egyetlen alkalmazottja mindig ugyanabban a kék pólóban mászkált, elején gyűrődészka méretű vasalt vonalkóddal: a blogger emiatt magában csak az áru (die Ware) néven illette a lányt.

Egyre gyakrabban ment el a net a városban, s ebben megint csak benne volt a Főmásik keze. A várakozás perceiben sok mindentről szó esett közöttük, leggyakrabban a németről. Az Árunak egyszer évet kellett ismételnie a gimnáziumban egy drezdai vendégtanár miatt, aki nem volt elégedett a kiejtésével.

– Uli bácsi a feleségem nagybátyja. Már csinált is nekem helyet az ulmi fűszerüzletében. Vonalas telefonon hív bennünket minden este, hogy kikérdezze tőlem az árakat. A legrosszabb, hogy már inkább beszél németül, mint az anyanyelvén, amúgy is süket egy kicsit. Állandóan visszakérdez. Én pedig a leginkább gyűlölöm, ha visszakérdeznek.

– Bocsika, mit mondtál? – nézett fel a billentyűkből a lány. Visszajött a net, ő pedig gyorsan beírt a twitterre: órák óta csetelt. Az Áru fő elfoglaltsága a szükségállapot küszöbén az volt, hogy végre találjon egy fickót, akivel huszonkét éves korára legalább az első csókolózáson túlelhet.

– Hagyjuk – legyintett a blogger. Egyre-másra irkálta képtelennél képtelenebb kulcszavait a keresőbe, hogy az eltűnt barát nyomtalanul törölt netnaplójának tárolt változatára bukkanjon. Sikertelenül. Es ist verschwunden.

– Ich spüre dass ich spüle – tréfálkozott a jogászno mosogatás közben aznap este. A blogger a konyhaasztalon kitergetett paradigmagyűjtemény fölött ásítózott, már nem is figyelt oda, miként játszik felesége a rettenetes nyelv szavaival. – Bundesverfassungsgericht – motyogta a jogászno éjszakánként álmában. – Persönlichkeitsrechtsverletzung. Neki is megvolt már a munkája Ulmban, francia jogi szövegeket fordít majd németre egy aprócska irodában.

A blogger félresöpörte az igeragozási táblázatokat, maga elé vette az ósdi nyelvkönyvet. Pont ötven éve állította össze egy pedáns némettanár, a blogger pedig a gyermek olvasmányok és a buta rajzocskák ellenére is belőle tanult. Úgy hitte, a szájbarágós nyelvtani magyarázatok az ismétlés erejével majdcsak megvilágosítják elméjét.

A huszonharmadik lecke *A nyúl és az oroslán* címet viselte. A gyenge ragozású Oroszlán mindennap (täglich) elfogyaszt egyet az Erdő Lakói közül. Az ugyancsak gyenge ragozású Nyúl nekivág, hogy Móresre tanítsa, mielőtt az összes Állat Áldozatul esik (zum Opfer fallen) a zsarnoki Bestia hatalmas Étvágyának. Mikor a Barlang elé ér, a Nyúl elmeséli a gonosz Oroszlánnak (dem bösen Löwen), hogy útközben egy másik Oroszlánnal találkozott, aki fölfalta Társát. A Vadállat feldühödik, s az okos Nyúl (der kluge Hase) vezetésével egy Kúthoz ér, ahol állítólag Vetélytársa lakik. A Kút vizében meglátja saját

Tükörképét (sein eigenes Spiegelbild), üvöltve ráront, és megfullad. Így menti meg az okos Nyúl az Erdő Állatait.

A blogger elgondolkodva böngészte a szöszedetet. Az elbeszélő múlt ismertetésére komponált, -etékkal és -tetékkal sűrűn telehintett szöveg hirtelen olyan reménykedéssel töltötte el, hogy felpattant a konyhaasztaltól. Örömeiben táncolni kezdett, átölelte a jogásznőt. – A miniszter! A Miniszter! – kiabálta. – Hát nem érted?

A Főmásik a szomszéd államba látogatott a héten: arról óhajtott megállapodni hajdani sporttársával, hogy írják alá az egymás országában menedéket talált értelmiségiekre vonatkozó kölcsönös kiadatási egyezményt. A két miniszterelnök szívesen pávaszkodott egymás mellett, kövér, szőrös lábukon nemzetiszín futballzokni. A sokdiplomás Miniszter, aki régebben egészen jó novellákat írt, természetesen elkíséri külföldre a Főmásikat.

– Az okos nyúl egymásnak ugrasztja a hülye oroszlánt és a tükörképét – ujjongott a blogger, akinek sosem ment a fejébe, hogyan állhat egy alapvetően értelmes ember a guvadt szemű despota oldalára. – A Miniszter a világtörténelem legnagyobb formátumú trójai falova, lassanként szétbomlasztja a Főmásik kusza agyát.

– Hát persze – bólogatott szomorúan a jogásznő, aki naponta hallgathatta a blogger lelkes elméleteit titkosügynöki hálózatokról, NATO-közbeavatkozásról, belső ellenzékről. – Azért ezt a pár pótfogkefét elcsomagolom a fehérneműk alá – pillantott óvón a két apró kézipoggyászra, amiket napok óta szét- meg összepakolt. Bugyiból csak kettő, úgy befér a szótár. Nem, mégis inkább vigyünk több szódabikarbónát. És ha levespor helyett még egy meleg pulóvert csomagolnánk, zseblámpa helyett a konyhakést?

– Vidd a poggyászokat a szemem előtt – ragyogott a blogger. – Megvárjuk, mit főz ki az okos nyúl.

Az apró internetezdében tudta meg másnap, hogy a két vezér kapásból aláírta a kölcsönös kiadatási szerződést. Mielőtt újra elment volna a háló, volt ideje beleolvasni a bűnügyi hírekbe: frissen eltűnt barátjuk fejét egy külvárosi konténerből guberálták elő a hajléktalanok. A blogger faarccal üldögélt a sötét képernyő előtt, a haszontalan egeret kattogtatta.

– Hogy vagytok a távkapiddal? – kérdezte végül az Árut, aki most világoskék pólót viselt sötétkék vonalkóddal.

– Á, behalt az ügy – vonta fel sörösüveg vállát a lány. – Különben mindegy, engem már a keserves életben senki nem fog lesmárni.

Akkor a blogger felállt a forgószékből, közelebb lépett, az Áru fölé hajolt, és lesmárta. Alány ajka enyhén vasízú volt. Sajnos (leider) éppen akkor lépett be a jogásznő. Szemügyre vette a jelenetet, félrehajtott fejjel, mint a kutya, majd hátat fordított, és elhagyta a helyiséget.

Mire a blogger felkecmergett a lakásba, minden holmi újra a helyére pakolva, az üres kufferek a szekrény tetején. A jogásznő a konyhaasztalnál szürcsölte szokásos esti kamillateáját, fel sem nézett, mikor nyílt az ajtó.

– Hát akkor bleiben? – kérdezte a blogger.

– Bleiben – mondta a jogásznő a falnak – zum Opfer fallen.

A lehangolt blogger hirtelen jött örömmel ismerte fel az újonnan elsajátított kifejezést.

– Ja, ja! – élénkült fel. Zum Opfer fallen!